

Lietuvos žemės vardynas
renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, Kaunas, Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Bescių (oficialinis vardas)	Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos, (liečiantįjį pavadinimą pabraukti)
Luokis	valsčiaus Telsių apskrities

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas	Kirkutiene	Olensandra	verslas	mokytoja
Gimimo vieta	Šašaičiai, km.	valsčius	Telsiai	apskritis
Adresas:	Upynės pradžios mokykla, Luokis pašto, Telsių apskrityje			

1	2		3	4	5	6
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš
	a) tikrintojo	b) surašytojo				
1			Koplyčia			ž. k.
2		Kapinai Užpysčio kapinai	Kapinai Užpysčio kapinai			ž. k.
3		Kapai Senkapiai	Kapai Senkapiai			ž. k.
4		Pysta	Pysta			ž. k.
5		Paraukietis	Paraukietis			ž. k.
6		Skatilis.	Skatilis			ž. k.
7		Šarus	Šarus			ž. k.
8		Užpysčio kalnais Rusinkai	Užpysčio kalnais Rusinkai			ž. k.
9		Užbestis	Užbestis			ž. k.
10		Užpystis	Užpystis			ž. k.

7	8	9	10	11	12
Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
kaplytėlė su šventaisiais.			Besėių ir Gintėnų kaimų kryžkelėje, vietoje rytų pusės.		Dabar jos nebėra. Senesniųjų kartų be-atmena.
senkapiai	žvyras, akmenų, ir prie jų senio.	20x15m.	Užpystyje, nuo kelio apie 90m atstui į vakarus pusę.		Dabar ariama, tik paliktas vienas kapas su kryžium aptvertas, tai pastatytas bolševikų nusautę lietuvių kapas.
senkapiai	žvyras, žvyras, isinto duobės.	15x15m.	Vidury kaimo, apie 30m atstui nuo kelio į vakarus. Būvę apie 1ha, dabar išardytas.		Prieš kelias dešimt metų verta žvyras, bet radus žmonių kaulus neberetai.
šona pelkė	neišdžiūst. pelkės dirvų žemė, sauskrakeliai, nusirusios pušies.	apie 200 ha	Šalia kaimo iš vakarų pusės ir eina ligi Kirkėių kaimo į vakarus.		Dirvės lig 2m gilumo, su berstų apuolėmis ir kit. medžių gabalais. Ištrūkusio orveikos šerėjų totys.
miškelis	prie smelio. auga baltmišis.	valdymo miškas. gale.	Į pietus nuo Besėių kaimo.		
didelės pelkės	Kemynai, balos dumblynai auga pušies, drebulės.	apie 30ha	nuo kaimo į rytus Prie gervosčių plovų.		Žemėje samanomis apaugę didesniai kalnai. Senai miško būty. Randama daug gyvulių.
piešos	šonietos pilnos rūpestų ir kensų prie juodpurvio.	apie 4ha	Kaimo gale		Seniau miško būta.
kalnelis	žemė žvyras	apie 1,5ha	Užpystyje, kaimo vasaros rytų kampas.		Dabar vešamas žvyras keliams taisyti.
miškelis	prie purvo, vietomis pelkės, auga eglės, beržai ir kiti medžiai.	apie 5ha	Nuo kaimo galo į pietus.		
viešiemis kaimo dalis	žemė prie žvyras ir juodšėnis.	Vienkiemis	Besėių kaimo šiaurinė dalis.		Senai buvęs Verpinaičių pilvarkas, kurio pardavė žvyras dvarui. Veliau iš dvaro puto žmonės.

13 Istorinės žinios

Besčių kaime seniau buvo tik 4 gyvenvietės, kurie gavo iš Upynos dvaro ponas Kunauškis šiemis ėjo lašus į dvarą. Paskui sode sudėję. Kartais bėgant žmonės dariprūs šiemis iš to paties dvaro. Dabar benevėr vėl yra atėjūnai.

14 Archeologinės žinios

Nr. 10. Upystis. Upynos dvaro ponas Kunauškis atpirkęs Upystį (Besčius) nuo Verpinaičių apsigėrė parrašėiais pūtelis šiemis vėl, kuris ir dabar tebėra žymus. Upystės šiemis netoli kapinių kasant švyrą prieš 70 m. rasta smulkus blausis kaulis apie 9 cm ilgis ir didžiulis kiaušas. Dabar dirvoje arimuose matoma iškorėjusių žmonių kaulių lūnų (aplink kapinų). Yra čia ir archeologinių iškasenų. Prieš kelis metus rasta šiemis didžiulis kardas ir kirvis.

15 Vardų kilmės aiškinimai

Nr. 7. Šarvos. Žmonės pasakoja, kad senųjų dar atminime, toje vietoje buvo miškai, nuo jų ir pirmos garo vardas. Nr. 8. Pusiškai. Čia seniau ūkininkai kasdavo rūsius bulvėms slepti žiemai, nuo jų ir kalnelio vardas.

16 Tautosakinės žinios

Nr. 1. Koplyčia. Yra pasakojama, kad netoli jos degdavo pinigai žmonės ėjo kelis kartus kasti, pagaliau iškasė lavoną su nupasidais plaukais ir palaidojo senkapioje. Nr. 4. Pyta. Toje vietoje sako buvęs ešeras, kuris pasilėgęs ir išlėgęs. Nr. 6. Skatilis. Iš čia ateidavo mokeriškes ir per naktį ausdavo, verpelavo, tik niekad nebaigdavusio darbo išeidavo. Tai būvusio ragano, bet žmonius nieko blogo nedarydavusio.

Kaimo gyvenusi (pasakoja žmonės) ragana senė Gerybienė, kuri atleidavo nematant ir susarėdavo, kad rėvės pieno nebeduodavo. Už tat visi jos vengdavo ir bijodavo.

Kad seniau iš miškų į kaimą ateidavo mėsos būriais, vilkų naktimis žmonės nevairšėdavo. Būdavo girdėtis baidus įvairių žvėrių kaukimai. Be baimės lauktydavo grausčiai briedžiai.

Dabar miške nebematę jokio didesnio žvėries.

Kaimo pakraštų žemių pusėje po dirvas ir pievas seniau ir dabar varvėdavo sibirinukai. Seniau žmonės jų bijodavo labai.

Pasakojama, kad seniau po kaimą vadsiudavo varškės.

Kad tam tikri žmonės išvadydavo velnius iš žmonių.

Žinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Grakauskas Santanas 1 Nr. 2 Nr. 3 Nr. 4 Nr. 5) Rimas Petras 6 Nr. 7 Nr. 10 Nr. 5 Nr. 8 Nr. 9 Nr.

Gimimo vieta(os) 1) Kuprėnu pulvaras 2) Ohiš rėje

Amžius

	iki 15	15—25	25—40	40—60	60—80	per 80
2						
1						

valsčius 1) Luokis 2) Čedasai

apskritis 1) Telšiai 2) Zarasai